

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

Sekizinci birleşim

3 . XII . 1945 Pazartesi

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	54	Başkanlığı tezkeresi	54:55
2. — Havale edilen kâğıtlar	54	4. — Görüşülen işler	55
3. — Başkanlık Divanının Kamutaya sunuşları	54	1. — Afyon Karahisar Milletvekili Berç Türker'in İçtüzük'ün 127 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında Tüzük teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/81)	55
1. — Sayın üyelere bazılarında izin verilmesine dair Büyük Millet Meclisi			

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Yoklama yapıldıktan sonra;
İş ve İşçi Bulma Kurumu kuruluş ve görevlerine;

Sosyal Hizmetler kurumu kuruluş ve görevlerine dair olan kanun tasarılarının Ekonomi, Ticaret, Sağlık ve Sosyal Yardım, Adalet, Bütçe ve İçişleri Komisyonlarından seçilecek dörder üyeden tereküp edecek geçici bir komisyonda görüşülmesi kararlaştırıldı.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1940 mali yılı kesinhesabı hakkındaki kanun kabul olundu;

Pazartesi günü toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkanvekili	Kâtip	Kâtip
Sinop	Samsun	Bitlis
C. K. İncedayı	N. Fırat	B. Osma

2 — HAVALE EDİLEN KÂĞITLAR

Raporlar

1. — Büyük Millet Meclisi 1945 yılı Nisan ve

Mayıs ayları hesabı hakkında Meclis Hesaplarını İnceleme Komisyonu raporu (5/37) (Gündeme).

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15

BAŞKAN — Ş. Günaltay

KATIPLER : Necmeddin Sahir Silan (Tunceli), Dr. M. Berker (İçel)

BAŞKAN — Oturum çölmüştür.

3. — BAŞKANLIK DİVANININ KAMUTAYA SUNUŞLARI

1. — Sayın üyelerden bazılarına izin verilmesine dair B. M. Meclisi Başkanlığı tezkeresi

28 . XI . 1945

Kamutaya

Aşağıda isimleri yazılı sayın üyelerin izinleri Başkanlık Divanınca kararlaştırılmıştır.

Kamutayın onanmasına sunulur.

B. M. M. Başkan

M. A. Renda

Denizli Milletvekili Emin Aslan Tokad, 1 ay, mazeretine binaen.

Elâzığ Milletvekili Fuad Ağralı, 2 ay, hastalığına binaen.

İstanbul Milletvekili Dr. Kemal Cenap Berksoy, 1 ay, hastalığına binaen.

Konya Milletvekili Kâzım Okay, 15 gün, mazeretine binaen.

Kütahya Milletvekili Halil Benli, 1 ay, hastalığına binaen.

Kütahya Milletvekili Ömer Bedrettin Uşaklı, 2 ay, hastalığına binaen.

Muğla Milletvekili Feridun Osman Mentешеoğlu, 20 gün, mazeretine binaen.

Ordu Milletvekili Selim Sırrı Tarcan, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Birer birer oyunuzda sunuyorum:

Denizli Milletvekili Emin Aslan Tokad, 1 ay, mazeretine binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Elâzığ Milletvekili Fuad Ağralı, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İstanbul Milletvekili Dr. Kemal Cenap Berksoy, 1 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Konya Milletvekili Kâzım Okay, 15 gün, mazeretine binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kütahya Milletvekili Halil Benli, 1 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kütahya Milletvekili Ömer Bedrettin Uşaklı, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muğla Milletvekili Feridun Osman Mentешеoğlu, 20 gün, mazeretine binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ordu Milletvekili Selim Sırrı Tarcan, 2 ay, hastalığına binaen.

BAŞKAN — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Afyon Karahisar Milletvekili Berç Türker'in İctüzük'ün 127 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında Tüzük teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/81) [1]*

(Rapor okundu).

BAŞKAN — Rapor hakkında söz istiyen var mı?

S. İÇÖZ (Yozgad) — Türker arkadaşımızın teklifi, eğer yanlış anlamadımsa, şöyle olacaktır:

Bütçe Meclise verildikten sonra 7 gün zarfında, Bütçenin varidatını artırmak, indirmek, masrafını çoğaltmak için verilecek herhangi bir teklifin tevziden itibaren 7 gün içerisinde verilmesi lâzımgelir diyor, 127 nci madde. Galiba istediği budur.

Halbuki, İsparta Milletvekili Mükerrer Karagaç arkadaşımızın teklifi ile, tevziden bir hafta sonra müzakere vaziyeti kalkmıştır.

Bu durum karşısında böyle bir teklifin mânası zaten kalmamıştır. O halde Anayasa Komisyonunun 3 gün azdır, 7 gün kalsın demesi, bence 3 gün dahi fazladır. Bu maddenin mânası kalmamış oluyor.

ANAYASA Ko. BAŞKANI H. F. ATAÇ (Gümüşane) — Arkadaşlar, gerçi Meclis ruznamesine hâkimdir. Fakat Bütçe tab ve tevzi edildikten 7 gün sonra ruznameye alınır diye bir kayıt da yoktur.

S. İÇÖZ (Yozgad) — Teamül vardır.

H. F. ATAÇ (Devamla) — Fakat şu vardır. Bütçe tab ve tevzi edildikten sonra, bütçeye taallük eden takrirler 7 gün zarfında verilir. Buradan intikal suretiyle ruznameye yedi gün sonraya almak bir kaide oldu. Meclis Ruznamesine hâkim olduğuna göre, şayet lüzum görürse ve fevkalâde bir zaman darlığı hissederse üç gün

zarfında da ruznameye alabilir. Bunun için bir mesele yoktur. Yalnız aynı maddenin son fıkrasında der ki; masrafın artırılması veya varidatın eksiltilmesi için yapılacak teklifler 50 imza ile olabilir. Bu 50 imza ile verilecek teklifler vâkıa 7 gün müddetle de mukayyet değildir, çıkan mânada. Fakat 50 arkadaşın herhangi bir mevzu üzerinde tetkik yapıp fikir birliği, iş birliği yapması için yine bir zamana ihtiyaç vardır. Bundan başka takdir buyurursunuz ki, bütçe en geniş bir sual ve istizah mevzudur. Bütçe, daha çok, Büyük Millet Meclisinin murakabe vazifesini ifa edeceği bir mevzudur. Bu iş de bütün bütçenin yalnız (A), (B) cetvelinden ibaret değildir. Onun bütün mevadiyle beraber tetkik edip bir tadile lüzum görülürse İctüzük hükmüne göre elli arkadaşın teklif yapması bir zamana muhtaçtır. Biz bu noktai nazardan Büyük Millet Meclisinin, gerek murakabe bakımından, gerek teklif bakımından Anayasanın yedi gün zarfında takrirler verilebilir. hükmünü üç güne indirmesini faydalı görmedik. Zamanda bir darlık hissettiğiniz vakıt Büyük Millet Meclisi her zaman ruznamesine hâkimdir. İsteddiğiniz gibi ruznameye alırsınız. Esbabı mucibe bundan ibarettir. Doğrudan doğruya Büyük Millet Meclisinin murakabe vazifesine taallük ettiği için bu takrire taraftar olmadık. (Doğru, doğru sesleri).

BAŞKAN — Rapor hakkında başka söz istiyen yoktur. Komisyon raporunu oyunuz sunuyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Gündemde görüşülecek başka madde yoktur. Çarşamba günü için de gündemimiz yoktur. Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere oturumu kapıyorum.

[1] 4 sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

S. Sayısı : 4

Afyon Karahisar Milletvekili Berç Türker'in İçtüzük'ün 127 nci maddesinin 1 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkında tüzük teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/81)

Yüksek Başkanlığa

Mali yılın başlangıcı Ocak ayının birinci gününe alınmış olduğuna göre, gelecek yıl bütçesinin Aralık ayının sonuna kadar Yüksek Meclise kabul buyurulmuş olması iktiza etmektedir.

Meclis bir Kasımda toplandıktan, Bütçe Komisyonunun ve Kamutayın bütçe üzerinde yapacağı incelemeler ve görüşmeler için ancak iki aylık bir zaman kalmaktadır.

Bu zaman darlığı karşısında İçtüzüğün 127 nci maddesinin birinci fıkrasında değişiklikler ve ekleme maddeler teklifi için derpiş olunan yedi günlük müddet kanaatimce fazladır.

Bu kabil değişiklikler ve ekleme maddeler teklifi için Bütçe Komisyonu raporunun dağıtılmasından itibaren üç günlük bir müddetin geçmesifikrimce maksadı temine kâfidir.

Bu itibarla hazırladığım tüzük teklifini bağlı olarak sunuyorum. Kabulüne ait muamelenin yapılmasına müsaade buyurulmasını saygılarımla dilerim.

Ankara, 8 Kasım 1945

Afyon Milletvekili

Berç Türker

AFYON KARAHİSAR MİLLETVEKİLİ BERÇ TÜRKER'İN TEKLİFİ

İçtüzük'ün 127 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Bütçe Kanunu ile ilişkili olup giderin artırılmasını ve gelirin eklenmesini gerektiren de-

ğişiklikler veya ekleme maddeler, ancak ilişkili bütçe raporu dağıtıldıktan sonraki üç gün içinde teklif olunur.

Anayasa Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Anayasa Komisyonu

Esas No. 2/81

Karar No. 2

29 . XI . 1945

Yüksek Başkanlığa

Mali yıl başlangıcının Ocak ayının birinci gününe alınmış olduğuna ve Meclisin de Kasım Ayının birinde toplanacağına göre Bütçenin incelemelerine iki ay kalmış olduğundan ve Bütçe Kanunundaki giderin artırılmasını veya gelirin eksiltmesini gerektiren değişiklikler veya

eklemelerin yapılmasını teklif için İçtüzüğümüzün 127 nci maddesinde bırakılan yedi günlük sürenin de fazla görüldüğünden bahsile böyle bir teklif vukuunda Bütçe incelemelerine biraz olsun vakit kazandırmış olmak üzere bu yedi günün üç güne indirilmesine dair Afyon Millet-

vekili Berç Türker tarafından Yüksek Başkanlığımıza sunulan teklif önergesi Komisyonumuza havale edilmekle aramızda görüşüldü.

Bütçe Kanuniyle ilişkili olan giderin artırılmasını ve gelirin eksiltilmesini gerektiren değişiklikler veya ekleme maddeleri için teklifte bulunmak, kanun tasarısı üzerinde derinden incelemeler yapılmasına bağlı olup Genel bütçemizi kapsamakta olan büyük bir kanun tasarısını ise öyle üç günde incelemeye imkân olmayacağına göre Afyon Milletvekili Berç Türker tarafından yukarıda yazılan maddenin birinci fıkrasının değiştirilmesine dair olan teklifin yerinde olmadığına Komisyonumuz oy birliğiyle karar verilmiştir.

Kamutaya arz olunmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur. .

Anayasa Komisyonu Başkanı

Gümüşane

H. F. Ataç

Kâtip

Tokad

Çorum

Dr. M. Cantekin

İstanbul

Dr. H. Diker

İstanbul

Kırklareli

K. Karabekir

Dr. F. Umay H. S. Menemencioğlu

Mardin

Muğla

Samsun

İ. Çalışlar

H. Çakır

Samsun

F. Engin